

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره نهم - سال دوم

تاریخ چاپ ۱۳۹۲/۳/۱۱

۵۶۶

شماره چاپ

۲۸۸

شماره ثبت

یک شوری

طرح اصلاح موادی از قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی

کمیسیونهای ارجاعی

ویژه حمایت از تولید و نظارت بر اجرای سیاستهای
کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی

اصلی:

اجتماعی - اقتصادی - امنیت ملی و سیاست
خارجی - برنامه و بودجه و محاسبات - بهداشت و
درمان - صنایع و معادن - قضائی و حقوقی

فرعی:

معاونت قوانین

اداره کل تدوین قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۴۴ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

با ابلاغ سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و تصویب قانون اجرای سیاستهای مذکور در مجلس شورای اسلامی و مجمع تشخیص مصلحت نظام و شروع عملیات اجرایی توسط دولت، گام‌های اساسی در اصلاح ساختار اقتصادی کشور برداشته شد. ساختارهای قانونی و آیین‌نامه‌های مورد نیاز قانون ۹۲ ماده‌ای مذکور ایجاد گردید و به تصویب شورای عالی سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی رسید و اجرای سیاستهای مذکور با واگذاریهای بنگاههای دولتی گروه «۱» و «۲» سرعت یافت لکن اهداف مهم سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی (که کاهش تصدیهای دولت و تغییر نقش دولت از مداخله به نظارت و سیاستگذاری و نیز زمینه‌سازی حضور حقیقی بخشهای خصوصی و تعاونی در اقتصاد کشور و افزایش بهره‌وری بنگاهها و شتاب در رشد اقتصادی کشور از اهم آنان بود)، هنوز تحقق نیافته است.

در گزارشهای نظارت کمیسیون ویژه اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در مجلس هشتم و گزارش نهادهای نظارتی دیگر از قبیل دیوان محاسبات و سازمان بازرسی کل کشور، یکی از عوامل عدم تحقق اهداف مذکور (علاوه بر مشکلات اجرایی و عدم رعایت اولویتها خصوصاً در توانمندسازی بخشهای خصوصی و تعاونی و بهبود فضای کسب و کار)، برخی اشکالات موجود در قانون فعلی معرفی گردیده است و لذا این طرح که حاصل جلسات متعدد کارگروههای تخصصی کمیسیونهای ویژه مجالس هشتم و نهم و مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی می باشد تحت عنوان (اصلاح موادی از قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی) تقدیم می گردد:

فولادگر - قوامی - نوری قزلبچه - قادری - جلیلی - بهروز نعمتی -
 جعفری بنه خلخال - خانمحمدی خرمی - حسن پور بیگلری - کیانی نژاد -
 قاسم عزیزی - فلاحتی باباجان - قره سید رومیانی - هروی - علیلو - پیرمؤذن -
 سبحانی فر - سقائی - مطهری - محمد مهدی برومندی - صالحی نسب -
 محمدی - دستغیب - سیدهادی حسینی - اسدی - مرادی - میرکاظمی -
 شیری علی آباد - نادران - جباری - دامادی - پاپی زاده بالنگان - حسن نژاد -
 الهویردی دهقانی - شجاعی کیاسری - باقری - ذوالانسوار -
 سیدموسی موسوی - چهاردولی - فتح اله حسینی - سیدباقر حسینی - بهمنی -
 خسروی سهل آبادی - سبحانی نیا

عنوان طرح:

اصلاح موادی از قانون اجرای سیاستهای کلی

اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی

ماده ۱- ماده (۶) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۶- به منظور تسهیل مشارکت بخشهای خصوصی و تعاونی در فعالیت‌های اقتصادی و برقراری رقابت منصفانه و امنیت بالاتر سرمایه برای فعالان این بخشها، لازم است اقدامات ذیل به عمل آید:

۱- تأسیس، تملک، مدیریت و در اختیار گرفتن بنگاههای اقتصادی توسط مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع ماده (۵) قانون محاسبات عمومی و شرکتهای تابعه و وابسته آنها، (مؤسسات و نهادهای انقلاب اسلامی، بنیادها و شرکتها و مؤسسات وابسته به آنها) مجاز است. مگر آنکه منجر به اختلال در رویه‌های رقابتی و شکل‌گیری انحصار در بازارهای مربوطه شود. مرجع تعیین ملاکها و تشخیص رویه‌های غیررقابتی شورای رقابت است.

۲- صندوق تأمین اجتماعی، صندوق‌های بازنشستگی و بیمه‌ای دولتی و غیردولتی، شرکتهای سرمایه‌گذاری (سهامی عام)، بانکهای دولتی و غیردولتی و شرکتهای تابعه و وابسته آنها و کانون سهام عدالت به صورت مستقیم و غیرمستقیم، اجازه انجام دادن هیچ‌گونه فعالیت بنگاهداری جدید را ندارند و تنها مجاز به سهامداری غیرمدیریتی می‌باشند. موارد قبلی بنگاهداری و نیز سهام مدیریتی که در ازای مطالبات به این نهادها یا مؤسسات واگذار می‌شود، باید

طی برنامه زمانی مشخص تا پایان برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران به بخشهای خصوصی و تعاونی واگذار گردد.

۳- نهادهای نظامی و انتظامی، جز در موارد خاصی که با تشخیص مقام معظم رهبری و به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد، اجازه بنگاهداری و سهامداری و ورود به فعالیتهای اقتصادی را ندارند.

۴- دولت مکلف است میزان بدهی خود به دیگران (اعم از دولتی، عمومی غیردولتی، خصوصی و تعاونی) را تا انتهای سال اول برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران قطعی نموده و ترتیبی اتخاذ نماید که در هر لحظه از زمان، میزان این بدهیها مشخص باشد. در طول برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران امکان تأدیه بدهیها از محل واگذاری سهام وجود دارد. تسویه بدهیهای ایجاد شده بعد از ابتدای سال اول برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، از محل واگذاری سهام ممنوع است.

تبصره ۱- شورای رقابت مکلف است هر ساله ضمن بازبینی فعالان مشمول موضوع این ماده، فهرست آنها را به اطلاع سازمان بورس و اوراق بهادار، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور سازمان خصوصی‌سازی برساند. سازمانهای مذکور موظفند گزارش ماهانه مربوط به وضعیت تملک سهام بنگاهها توسط فعالان مشمول این ماده را حسب مورد به شورای رقابت ارائه نمایند.

ماده ۲- ماده (۷) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷- به منظور تسهیل و تسریع در امر سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های اقتصادی برای بخشهای غیردولتی در قلمروهای مجاز، فرآیند مقررات‌زدایی و حذف مجوزهای غیرضرور و همچنین صدور، تمدید و لغو مجوزهای سرمایه‌گذاری اقدامات ذیل صورت می‌گیرد:

۱- دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۸۶) این قانون، موظفند در کلیه مواردی که فعالیت اشخاص حقیقی و حقوقی منوط به اخذ مجوز اعم از گواهی، پروانه، جواز، استعلام یا موافقت و موارد مشابه آن است، حداکثر ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون، نوع مجوز و فعالیت مربوط و همچنین شیوه صدور مجوز، تمدید، لغو و سایر مقررات ناظر بر آن را رسماً به کارگروه تسهیل مقررات (موضوع ماده ۶۲ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران) اعلام نمایند.

۲- کارگروه تسهیل مقررات موظف است با همکاری شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون، با رویکرد تسهیل، تسریع، کاهش هزینه صدور و تمدید مجوز و حذف مجوزهای غیرضرور با هماهنگی دستگاههای مختلف نسبت به ابلاغ دستورالعمل مشتمل بر روشهای صدور مجوز و تجمیع مجوزها در چهارچوب ضوابط قانونی برای هر نوع فعالیت پس از تأیید رئیس جمهور اقدام نماید. این دستورالعمل جایگزین دستورالعمل‌ها و روشهای اجرایی صدور مجوز خواهد بود و برای دستگاههای اجرایی لازم‌الاجراء است.

تبصره- فعالیت‌هایی که نیاز به اخذ مجوز از دستگاه‌های متعدد دارد نیز مشمول مقررات این دستورالعمل خواهد بود. در صدور اینگونه مجوزها، دستگاه اصلی موضوع فعالیت، وظیفه مدیریت یکپارچه، هماهنگی و اداره امور اخذ و تکمیل و صدور مجوز را برعهده خواهد داشت و از طریق ایجاد پنجره واحد به صورت حقیقی یا در فضای مجازی با مشارکت سایر دستگاه‌های مرتبط اقدام می‌نماید. در ایجاد پنجره واحد، دستگاه‌های فرعی صدور مجوز موظفند نسبت به ارائه خدمات از طریق استقرار نماینده تام‌الاختیار در محل پنجره‌های واحد و یا در فضای مجازی اقدام و همکاری لازم را به عمل آورند.

۳- کارگروه تسهیل مقررات (موضوع ماده ۶۲ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران) موظف است دستورالعمل موضوع این ماده را در پایگاه اطلاعاتی که به همین منظور طراحی و مستقر می‌سازد، به اطلاع عموم برساند و کلیه اطلاعات آن را در قالب کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری، قبل از آغاز هر سال منتشر نماید.

۴- در راستای تسهیل و تسریع در امر سرمایه‌گذاری، دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۸۶) این قانون موظفند با هماهنگی کارگروه تسهیل مقررات، نقشه جامع سرمایه‌گذاری ملی و استانی را تهیه و در اختیار سرمایه‌گذاران متقاضی قرار دهند.

۵- جهت تسریع در امر صدور مجوزهای سرمایه‌گذاری و نیز کاهش هزینه‌های صدور مجوزها، ستادهای سرمایه‌گذاری استانی مسؤول نظارت بر فرآیند صدور مجوز توسط دستگاه‌های اجرائی می‌باشند. چنانچه دستگاه اجرائی

ذی‌ربط، ظرف یک‌ماه نسبت به صدور پروانه یا مجوز برای سرمایه‌گذاران اقدام ننماید، اعتراض سرمایه‌گذاران در ستاد سرمایه‌گذاری استان قابل طرح و بررسی است و در صورت وارد دانستن اعتراض، رئیس ستاد دستور تجدید رسیدگی به تقاضای متقاضی را صادر می‌کند و فرد یا افراد متخلف را به هیأت تخلفات اداری ذی‌ربط معرفی می‌نماید. چنانچه هیأت، تخلف اینگونه افراد را تأیید نماید به مجازاتهای مقرر در بندهای (د) به بعد ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۲۳ محکوم خواهند شد.

تبصره- در صورتی که طرح متقاضی به موافقت دستگاههای فرا استانی نیاز داشته باشد به اعتراض وی در هیأتی متشکل از معاونین دستگاههای ذی‌ربط رسیدگی خواهد شد.

آیین‌نامه اجرایی این ماده، به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی ظرف سه‌ماه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- ماده (۸) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۸- هرگونه کمک و اعطای امتیاز دولتی (ریالی، ارزی، اعتباری، معافیت، تخفیف، ترجیح، اطلاعات یا مشابه آن) (مخل رقابت) که برای بنگاههای دولتی با فعالیت‌های گروه «۱»، «۲» و «۳» ماده (۲) این قانون مقرر شود، عیناً برای بنگاه یا فعالیت اقتصادی مشابه در بخش خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی باید در نظر گرفته شود.

تبصره ۱- حکم این ماده در خصوص شناسایی و احصاء امتیازات بنگاههای بخش عمومی غیردولتی و حذف و یا تعمیم آنها به بنگاههای بخش خصوصی و تعاونی جاری است.

تبصره ۲- لغو و یا تعمیم امتیازات آن دسته از بنگاههای مشمول فعالیت‌های گروه «۳» که تحت نظر مقام معظم رهبری بوده و جنبه محرمانه یا ضروری نظامی، انتظامی و امنیتی دارند، منوط به اخذ موافقت معظم له خواهد بود.

تبصره ۳- آن دسته از امتیازات دولتی که بنا بر اقتضائات سیاستگذاری اقتصادی کشور، به منطقه و یا بخش اقتصادی خاصی تعلق می‌گیرد از حکم این ماده مستثنی است.

احکام مربوط به فصل ششم: واگذاری سهام عدالت

ماده ۴- ماده (۳۴) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۳۴- در اجرای سیاست گسترش مالکیت عمومی به منظور تأمین عدالت اجتماعی، دولت مجاز است با سهام بنگاههای دولتی و تا سقف چهل درصد (۴۰٪) مجموع ارزش سهام بنگاههای قابل واگذاری در هر بازار موضوع گروه «۲» ماده (۲) این قانون را با تشکیل صندوق‌ها و شرکتهای سرمایه‌گذاری خصوصی تخصصی و عام (هلدینگ) و با استفاده از قانون بازار اوراق بهادار به آنها واگذار نماید و سهام این شرکتهای و واحدهای این صندوق‌ها را با ضوابط ذیل به اتباع ایرانی مقیم داخل کشور واگذار نماید:

الف- در مورد دو دهک پایین درآمدی با اولویت روستانشینان و عشایر، پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف در قیمت سهام، واحدهای صندوق‌ها و سهام شرکتهای سرمایه‌گذاری مورد واگذاری با دوره تقسیط ده‌ساله

ب- در مورد چهار دهک بعدی تقسیط تا ده‌سال حسب مورد داده خواهد شد.

تبصره ۱- مبنای قیمت‌گذاری، قیمت فروش به روش ثبت دفتری سهام و قیمت واحدهای صندوق‌ها در بورس خواهد بود.

تبصره ۲- تخفیف‌های مذکور در بند(الف) این ماده به حساب کمکهای بلاعوض به اقشار کم‌درآمد منظور می‌شود.

تبصره ۳- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سایر نهادهای ذی‌ربط حداکثر ظرف یک‌سال پس از تصویب این قانون، افراد مشمول این ماده را با سازوکارهای علمی و دقیق، شناسایی و شرایط واگذاری سهام و واحدهای صندوق‌های تأسیس شده به این منظور را به مشمولان فراهم نماید.

ماده ۵- ماده (۳۵) قانون حذف می‌شود.

ماده ۶- ماده (۳۶) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۳۶- سازمان خصوصی‌سازی موظف است سهام موضوع ماده(۳۴)

از هر بنگاه قابل واگذاری را مستقیماً به شرکتهای سرمایه‌گذاری و صندوق‌های تخصصی و عام منتقل نماید.

تبصره ۱- نقل و انتقال سهام از سازمان خصوصی سازی به شرکتهای سرمایه گذاری و صندوق های تخصصی و عام از مالیات معاف است.

تبصره ۲- افزایش سرمایه در شرکتهای سرمایه گذاری و صندوق های تخصصی و عام ناشی از دریافت سهام از سازمان خصوصی سازی از مالیات معاف است.

ماده ۷- مواد (۳۷) و (۳۸) قانون با یکدیگر تلفیق شده و تحت عنوان ماده (۳۷) به شرح ذیل خواهد آمد و شماره مواد بعدی، حسب مورد اصلاح می شود.

ماده ۳۷- آیین نامه اجرایی این فصل شامل نحوه تطبیق شرکتهای سرمایه گذاری استانی، نحوه تشکیل صندوق ها و شرکتهای سرمایه گذاری خصوصی عام، میزان سهام متعلق به هر یک، شیوه واگذاری سهام عدالت، نحوه اطلاع رسانی و شفاف سازی بازار، شرکتهای قابل واگذاری در طرح سهام عدالت و میزان سهم متعلقه، نحوه تشکیل صندوق پیشرو برای حفاظت از کارایی و بازسازی ساختاری شرکتهای نا واگذاری کامل حداکثر ظرف شش ماه از ابلاغ این قانون به پیشنهاد مشترک معاونت نظارت راهبردی ریاست جمهوری و وزارت امور اقتصادی و دارایی برای تصویب به شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی ارسال می شود.

تبصره- مصوبات این شورا در اجرای اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای ریاست مجلس شورای اسلامی ارسال می گردد. در صورت اعلام مغایرت از سوی

رئیس مجلس شورای اسلامی، شورا موظف است نسبت به اصلاح یا لغو مصوبات خود اقدام کند.

ماده ۸- عبارت زیر به ذیل تبصره (۲) بند (ب) ماده (۳) قانون الحاق می‌شود.
سرمایه‌گذاری و مشارکت سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران در فعالیت‌های موضوع گروه «۲» ماده (۲) این قانون و در چهارچوب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و همچنین قانون تأسیس و اساسنامه آن سازمانها با رعایت سقف تعیین شده در مورد سهم بازار موضوع تبصره (۱) بند (ب) ماده (۳) مجاز است.

ماده ۹- عبارت زیر به ذیل بند (۱) ماده (۱۸) قانون الحاق می‌شود:
سهام و سهم‌الشرکه و حق تقدم سهام سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران در بنگاههای موضوع گروههای «۱» و «۲» تا هنگامی که واگذاری نشده توسط آن سازمانها اداره می‌شود.

ماده ۱۰- عبارت زیر به ذیل ماده (۲۹) قانون الحاق می‌شود:
وجوه حاصل از واگذاری‌های مربوط به شرکتهای زیرمجموعه سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران با رعایت مفاد بند (د) سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) و ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به خزانه واریز و سپس پنجاه درصد (۵۰٪) آن در اختیار

آن سازمان‌ها قرار می‌گیرد تا در جهت مشارکت با بخشهای غیردولتی به منظور توسعه اقتصادی مناطق کمتر توسعه یافته، تکمیل طرحهای نیمه تمام، ایفای وظایف حاکمیتی در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته، بازسازی ساختاری، تعدیل نیروی انسانی و آماده سازی بنگاهها جهت واگذاری مصرف شود.

ماده ۱۱- ماده (۹۲) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۹۲- از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات خاص و یا عام مغایر با آن نسخ می‌گردد و مادام که در قوانین بعدی نسخ و یا اصلاح مواد و مقررات این قانون صریحاً و با ذکر نام این قانون و ماده مورد نظر قید نشود، معتبر خواهد بود.

ماده ۱۲- یک ماده به شرح ذیل به قانون الحاق می‌شود:

ماده الحاقی- واگذاری سهام متعلق به دولت و شرکتهای دولتی و یا منابع حاصل از آن و یا سایر اموال و دارایی‌های شرکتهای دولتی بابت رد دیون و یا تأدیه مطالبات و تعهدات دولت ممنوع است.

سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری

- سوابق قانونی

شماره صفحه	عنوان
۱۹.....	اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی
۲۰.....	اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی
۲۱.....	قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی (مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵)
۳۱.....	قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵
۳۳.....	قانون محاسبات عمومی کشور (مصوب ۱۳۶۶/۷/۱)
۳۳.....	قانون مجازات اسلامی - تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده (مصوب ۱۳۷۵/۳/۲)
۳۳.....	قانون رسیدگی به تخلفات اداری (مصوب ۱۳۷۲/۹/۲۳)
۳۵.....	قانون اصلاح قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی (مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۱۱)
۳۶.....	لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷.۱۲.۲۴ کمیسیون خاص مشترک مجلسین

اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی

سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی‌تواند اختیار قانونگذاری را به شخص یا هیأتی واگذار کند ولی در موارد ضروری می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض کند، در این صورت این قوانین در مدتی که مجلس تعیین می‌نماید به صورت آزمایشی اجرا می‌شود و

تصویب نهایی آنها با مجلس خواهد بود. همچنین مجلس شورای اسلامی می تواند تصویب دائمی اساسنامه سازمانها، شرکتهای، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیونهای ذریبط واگذار کند و یا اجازه تصویب آنها را به دولت بدهد. در این صورت مصوبات دولت نباید با اصول و احکام مذهب رسمی کشور و یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد. تشخیص این امر به ترتیب مذکور در اصل نود و ششم با شورای نگهبان است. علاوه بر این، مصوبات دولت نباید مخالف قوانین و مقررات عمومی کشور باشد و به منظور بررسی و اعلام عدم مغایرت آنها با قوانین مزبور باید ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی برسد.

اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی

علاوه بر مواردی که هیأت وزیران یا وزیری مأمور تدوین آیین نامه های اجرایی قوانین می شود، هیأت وزیران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تأمین اجرای قوانین و تنظیم سازمانهای اداری به وضع تصویب نامه و آیین نامه پردازد. هر یک از وزیران نیز در حدود وظایف خویش و مصوبات هیأت وزیران حق وضع آیین نامه و صدور بخشنامه را دارد ولی مفاد این مقررات نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد. دولت می تواند تصویب برخی از امور مربوط به وظایف خود را به کمیسیونهای مشکل از چند وزیر واگذار نماید. مصوبات این کمیسیونها در محدوده قوانین پس از تأیید رئیس جمهور لازم الاجرا است. تصویب نامه ها و آیین نامه های دولت و مصوبات کمیسیونهای مذکور در این اصل، ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می رسد تا در صورتی که آنها را بر خلاف قوانین بیابد با ذکر دلیل برای تجدید نظر به هیأت وزیران بفرستد.

**قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی
(مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵)**

ماده ۶ - مؤسسات عمومی غیردولتی موضوع ماده (۵) قانون محاسبات عمومی مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی آن و شرکتهای تابعه و وابسته آنها حق مالکیت مستقیم و غیرمستقیم مجموعاً حداکثر تا چهل درصد (۴۰٪) سهم بازار هر کالا و یا خدمت را دارند.

تبصره ۱ - تأدیه بدهیهای دولتی به این مؤسسات، نهادها و شرکتهای از طریق واگذاری سهام موضوع این قانون تنها با رعایت سقفهای مقرر در این قانون مجاز است.

تبصره ۲ - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است بر حسن اجراء این ماده و تبصره آن نظارت کند و در صورت مشاهده موارد مغایر، آن را به شورای عالی اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) جهت اتخاذ تصمیم اعلام نماید.

...

ماده ۷ - به منظور تسهیل و تسریع در امر سرمایه‌گذاری و صدور مجوز فعالیتهای اقتصادی برای بخشهای غیردولتی در قلمروهای مجاز، دستگاههای دولتی موضوع ماده (۸۶) این قانون، شوراهای اسلامی شهر، شهرداریها و مجامع و اتحادیه‌های صنفی موظفند ترتیبی اتخاذ نمایند تا کلیه مقررات ناظر بر صدور پروانه‌ها و مجوزهای سرمایه‌گذاری و کسب و کار با رویکرد حذف مجوزهای غیرضروری، تسهیل شرایط دریافت مجوزها و شفاف‌سازی فعالیتهای اقتصادی حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به گونه‌ای اصلاح، تهیه و تدوین شود که پاسخ متقاضی حداکثر ظرف ده روز از تاریخ ثبت درخواست توسط مرجع ذی‌ربط کتیباً داده شود. در صورت مثبت بودن پاسخ، مرجع ذی‌ربط موظف است فهرست مدارک مورد نیاز و عنداللزوم صورت هزینه‌های قانونی را کتیباً به متقاضی اعلام و پس از دریافت مدارک کامل و استناد واریز وجوه مورد نیاز به حسابهای اعلام شده، حداکثر ظرف یک‌ماه نسبت به انجام کار، صدور پروانه، مجوز یا عقد قرارداد با متقاضی، اقدام نماید. چنانچه هریک از مراجع مسؤول صدور پروانه یا

مجوز طی یک‌ماه فوق‌الذکر قادر به انجام تعهد خود نباشد، با موافقت ستاد سرمایه‌گذاری استان برای یک‌بار و حداکثر یک‌ماه دیگر فرصت خواهد یافت.

تبصره ۱- در صورت منفی بودن پاسخ، مرجع ذی‌ربط موظف است علت را به صورت مستند و مکتوب به متقاضی اعلام نماید.

تبصره ۲- در صورت مثبت بودن پاسخ، چنانچه مرجع ذی‌ربط در پایان مدت اعلام شده به تعهد خود عمل ننماید و یا در صورت منفی بودن پاسخ، چنانچه متقاضی از پاسخ دریافتی قانع نشود اعتراض متقاضی در ستاد سرمایه‌گذاری استان قابل طرح است.

ستاد سرمایه‌گذاری استان به ریاست استاندار یا معاون برنامه‌ریزی وی و رؤسای سازمانهای صنایع و معادن، جهاد کشاورزی، کار و امور اجتماعی، بازرگانی، امور اقتصادی و دارایی و ادارات کل تعاون و حفاظت محیط‌زیست هر استان تشکیل می‌شود. این ستاد مکلف است ظرف مدت پانزده روز از تاریخ دریافت اعتراض، به موضوع در چهارچوب مقررات دستگاههای ذی‌ربط رسیدگی و در صورت وارد دانستن اعتراض، رئیس ستاد دستور تجدید رسیدگی به تقاضای متقاضی را صادر می‌کند و فرد یا افراد متخلف را به هیأت تخلفات اداری ذی‌ربط معرفی می‌نماید. چنانچه هیأت، تخلف این‌گونه افراد را تأیید نماید به مجازاتهای مقرر در بندهای ۱۵۰ به بعد ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری (مصوب ۱۳۷۲/۹/۷) محکوم خواهند شد. جلسات ستاد با حضور دو سوم اعضاء رسمیت دارد و تصمیمات آن با رأی اکثریت مطلق حاضرین معتبر است.

در مواردی که طرح متقاضی به موافقت دستگاههای فرااستانی نیاز داشته باشد به اعتراض وی در هیأتی متشکل از معاونین دستگاههای ذی‌ربط فوق‌الذکر به ریاست وزیر امور اقتصادی و دارایی یا معاون وی به ترتیب مقرر در این تبصره رسیدگی خواهد شد.

تبصره ۳- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف شش ماه از تصویب این قانون با همکاری کلیه مراجع صدور مجوز یا پروانه کاری یا بهره‌برداری یا نظایر آن کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری در کلیه فعالیتهای اقتصادی را منتشر و هر شش ماه یک‌بار با رویکرد تسهیل مقررات و حذف مجوزهای غیر ضروری، آن را مورد تجدید نظر قرار دهد. این کتاب راهنما تنها

مستند تعیین تکالیف متقاضیان سرمایه‌گذاری است. هیچ نهاد و مرجعی حق ندارد برای اعطاء مجوز یا پروانه، مدارک یا شرایطی بیشتر از موارد مصرح در آن را مطالبه کند.

تبصره ۴- رئیس جمهور موظف است هیأتی را مأمور نظارت بر مقررات‌زدایی و تسهیل شرایط صدور مجوزها و پروانه‌فعالیت‌های اقتصادی نماید. این هیأت مکلف است برای مواردی که تحقق این اهداف محتاج به تغییر قوانین است، لوایح مورد نظر را تهیه و تقدیم هیأت وزیران نماید.

تبصره ۵- کلیه مراجعی که به هر نحو مجوز یا پروانه فعالیت اقتصادی صادر می‌کنند، موظفند هر شش ماه یکبار اطلاعات مربوط به مجوزهای صادره و واحدهای فعال در هر کسب و کار را که ورود به آنها به مجوز یا پروانه نیاز دارد در اختیار متقاضیان قرار داده و برای اطلاع عموم منتشر نمایند.

آئین‌نامه اجرائی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی ظرف مدت سه‌ماه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۵۳- برای نیل به اهداف این فصل شورایی تحت عنوان «شورای رقابت» تشکیل می‌شود. ترکیب و شرایط انتخاب اعضاء شورا به شرح زیر است:

الف - ترکیب اعضاء

۱- سه نماینده مجلس از بین اعضاء کمیسیونهای اقتصادی، برنامه و بودجه و محاسبات و صنایع و معادن از هر کمیسیون یک نفر به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر.

۲- دو نفر از قضات دیوان عالی کشور به انتخاب و حکم رئیس قوه قضائیه.

۳- دو صاحب‌نظر اقتصادی برجسته به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و حکم رئیس جمهور.

۴- یک حقوق‌دان برجسته و آشنا به حقوق اقتصادی به پیشنهاد وزیر دادگستری و حکم رئیس جمهور.

۵- دو صاحب‌نظر در تجارت به پیشنهاد وزیر بازرگانی و حکم رئیس جمهور.

۶- یک صاحب‌نظر در صنعت به پیشنهاد وزیر صنایع و معادن و حکم رئیس جمهور.

۷- یک صاحب‌نظر در خدمات زیربنایی به پیشنهاد رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و حکم رئیس جمهور.

۸- یک متخصص امور مالی به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و حکم رئیس جمهور.

۹- یک نفر به انتخاب اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران.

۱۰- یک نفر به انتخاب اطاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران .

تبصره ۱ - رئیس شورا از بین صاحب نظران اقتصادی عضو شورا، موضوع بند (۲) به پیشنهاد
اعضاء و با حکم رئیس جمهور منصوب می شود.

تبصره ۲ - نایب رئیس از بین اعضاء شورا به پیشنهاد اعضاء و با حکم رئیس شورا منصوب می شود.
ب - شرایط انتخاب اعضاء

۱- تابعیت جمهوری اسلامی ایران،

۲- دارا بودن حداقل چهل سال سن،

۳- دارا بودن مدرک دکترای معتبر برای اعضاء صاحب نظر اقتصادی و حقوقدان و حداقل مدرک
کارشناسی برای صاحب نظران تجاری و صنعتی و خدمات زیربنایی و مالی،

۴- نداشتن محکومیت های موضوع ماده (۶۲) مکرر قانون مجازات اسلامی و یا محکومیت قطعی به
ورشکستگی به تقصیر یا به تقلب،

۵- دارا بودن حداقل ده سال سابقه کار مفید و مرتبط،

۶- نداشتن محکومیت قطعی انتظامی از بند «د» به بالا موضوع ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات
اداری (مصوب ۱۳۷۲/۹/۷)

تبصره - به استثناء قاضی، بازنشسته بودن افراد مانع انتخاب نخواهد بود.

...

ماده ۸ - هر امتیازی که برای بنگاه های دولتی با فعالیت اقتصادی گروه یک و دو ماده (۲) این
قانون مقرر شود، عیناً و با اولویت برای بنگاه یا فعالیت اقتصادی مشابه در بخش خصوصی،
تعاونی و عمومی غیردولتی باید در نظر گرفته شود.

تبصره - دولت مکلف است ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون کلیه امتیازات موجود
موضوع این ماده را لغو کند یا تمیم دهد.

...

ماده ۲ - فعالیتهای اقتصادی در جمهوری اسلامی ایران شامل تولید، خرید و یا فروش کالاها و یا
خدمات به سه گروه زیر تقسیم می شود:

گروه یک - تمامی فعالیتهای اقتصادی به جز موارد مذکور در گروه دو و سه این ماده.

گروه دو- فعالیتهای اقتصادی مذکور در صدر اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به جز موارد مذکور در گروه سه این ماده.

گروه سه- فعالیتهای، مؤسسات و شرکتهای مشمول این گروه عبارتند از:

- ۱) شبکههای مادر مخابراتی و امور واگذاری بسامد (فرکانس)،
- ۲) شبکههای اصلی تجزیه و مبادلات و مدیریت توزیع خدمات پایه پستی،
- ۳) تولیدات محرمانه یا ضروری نظامی، انتظامی و امنیتی به تشخیص فرماندهی کل نیروهای مسلح،
- ۴) شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای استخراج و تولید نفت خام و گاز،
- ۵) معادن نفت و گاز،
- ۶) بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک ملی ایران، بانک سپه، بانک صنعت و معدن، بانک توسعه صادرات، بانک کشاورزی، بانک مسکن و بانک توسعه تعاون،
- ۷) بیمه مرکزی و شرکت بیمه ایران،
- ۸) شبکههای اصلی انتقال برق،
- ۹) سازمان هواپیمایی کشوری و سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران،
- ۱۰) سدها و شبکههای بزرگ آبرسانی،
- ۱۱) رادیو و تلویزیون،

تشخیص، انطباق و طبقه‌بندی فعالیتهای اقتصادی موضوع این ماده با هر یک از سه گروه به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی ظرف شش ماه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد و در مورد بند (۳) گروه سه، مصوبه هیأت وزیران باید به تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح برسد.

ماده ۳۴- در اجراء سیاست گسترش مالکیت عمومی به منظور تأمین عدالت اجتماعی، دولت مجاز است تا چهل درصد (۴۰٪) مجموع ارزش سهام بنگاههای قابل واگذاری در هر بازار موضوع گروه دو ماده (۲) این قانون را با ضوابط ذیل به اتباع ایرانی مقیم داخل کشور واگذار نماید:

الف- در مورد دو دهک پائین درآمدی با اولویت روستانشینان و عشایر، پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف در قیمت سهام واگذاری با دوره تقسیط ده ساله.

ب- در مورد چهار دهک بعدی تقسیط تا ده سال حسب مورد داده خواهد شد.

تبصره ۱ - مبنای قیمت گذاری، قیمت فروش نقدی سهام در بورس خواهد بود.

تبصره ۲ - تخفیف‌های مذکور در بند «الف» این ماده به حساب کمک‌های بلاعوض به اقرار کم درآمد منظور می‌شود.

تبصره ۳ - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و سایر نهادهای ذی‌ربط حداکثر ظرف مدت یک سال پس از تصویب این قانون، افراد مشمول این ماده را با سازوکارهای علمی و دقیق شناسایی و شرایط واگذاری سهام به مشمولان را فراهم نماید.

ماده ۳۵ - مشمولین بندهای «الف» و «ب» ماده (۳۴) این قانون در قالب شرکتهای تعاونی شهرستانی ساماندهی شده و از ترکیب آنها شرکتهای سرمایه‌گذاری استانی به صورت شرکتهای سهامی تشکیل و براساس قانون تجارت فعالیت می‌کنند. دولت موظف است جهت پذیرفته شدن شرکتهای مذکور در بورس اوراق بهادار کمک‌های لازم را انجام دهد.

ماده ۳۶ - سازمان خصوصی‌سازی موظف است سهام موضوع ماده (۳۴) از هر بنگاه قابل واگذاری را مستقیماً بین شرکتهای سرمایه‌گذاری استانی تقسیم کند. سهم هر یک از شرکتهای سرمایه‌گذاری استانی متناسب با تعداد اعضای تعاونی‌های شهرستانی هر استان تعیین خواهد شد.

تبصره ۱ - نقل و انتقال سهام از سازمان خصوصی‌سازی به شرکتهای سرمایه‌گذاری استانی از مالیات معاف است.

تبصره ۲ - افزایش سرمایه در شرکتهای سرمایه‌گذاری استانی ناشی از دریافت سهام از سازمان

---

۱ - موضوع استفساریه: ماده واحده - آیا منظور از شرکتهای سهامی مندرج در ماده (۳۵) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم و اجراء سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۷/۱۸ که شرکتهای سرمایه‌گذاری استانی باید در قالب آنها و بر اساس قانون تجارت تشکیل شود همان شرکتهای سهامی عام مندرج در ماده (۴) قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۱۴ می‌باشد؟

پاسخ: بلی، منظور از شرکتهای سهامی مندرج در ماده (۳۵) قانون مذکور همان شرکتهای سهامی عام مندرج در ماده (۴) قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۱۴ می‌باشد. (قانون تفسیر نحوه اجراء ماده (۳۵) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم و اجراء سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۵/۳۱) (مصوب ۱۳۸۹/۵/۳۱)

خصوصی سازی، همچنین افزایش سرمایه در شرکتهای تعاونی شهرستانی ناشی از افزایش دارایی شرکتهای سرمایه گذاری استانی مربوط از این محل، از مالیات معاف است.

ماده ۳۷ - فروش سهام واگذار شده به شرکتهای سرمایه گذاری استانی قبل از ورود این شرکتهای به بورس به میزانی که اقساط آن پرداخت شده یا به همین نسبت مشمول تخفیف واقع شده در بازارهای خارج از بورس مجاز است و سهام واگذار شده به همین نسبت از قید وثیقه آزاد می شود.

ماده ۳۸ - دولت مکلف است سهام موضوع ماده (۳۴) را به گونه ای واگذار نماید که موجبات افزایش با تداوم مالکیت و مدیریت دولت در شرکتهای مشمول واگذاری را فراهم نماید. در انتخاب مدیران، دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۸۶) این قانون مجاز به اخذ وکالت از شرکتهای سرمایه گذاری استانی نخواهند بود. آئین نامه اجرایی این فصل با پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت تعاون و با همکاری نهادهای ذی ربط ظرف مدت حداکثر سه ماه از تصویب این قانون تهیه و به تصویب شورای عالی اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران خواهد رسید.

تبصره - مصوبات این شورا در اجراء اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای ریاست مجلس شورای اسلامی ارسال می گردد. در صورت اعلام مغایرت از سوی رئیس مجلس شورای اسلامی، شورا موظف است نسبت به اصلاح یا لغو مصوبات خود اقدام کند.

...

ماده ۳ - قلمرو فعالیت های اقتصادی دولت به شرح زیر تعیین می شود:

الف - مالکیت، سرمایه گذاری و مدیریت برای دولت در آن دسته از بنگاههای اقتصادی که موضوع فعالیت آنها مشمول گروه یک ماده (۲) این قانون است، اعم از طرحهای تملک داراییهای سرمایه ای، تأسیس مؤسسه و با شرکت دولتی، مشارکت با بخش های خصوصی و تعاونی و بخش عمومی غیر دولتی، به هرنحو و به هر میزان ممنوع است.

تبصره ۱ - دولت مکلف است سهم، سهم الشرکه، حق تقدم ناشی از سهام و سهم الشرکه، حقوق مالکانه، حق بهره برداری و مدیریت خود را در شرکتهای بنگاهها و مؤسسات دولتی و غیر دولتی که موضوع فعالیت آنها جزء گروه یک ماده (۲) این قانون است، تا پایان قانون برنامه چهارم

توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی واگذار نماید.

تبصره ۲- تداوم مالکیت، مشارکت و مدیریت دولت در بنگاه‌های مربوط به گروه یک ماده (۲) این قانون و بعد از انقضاء قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی و یا شروع فعالیت در موارد ضروری تنها با پیشنهاد دولت و تصویب مجلس شورای اسلامی و برای مدت معین مجاز است.

تبصره ۳- در مناطق کمتر توسعه یافته و یا در زمینه فناوری‌های نوین و صنایع پرخطر، دولت می‌تواند برای فعالیتهای گروه یک ماده (۲) از طریق سازمانهای توسعه‌ای مانند سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران تا سقف چهل و نه درصد (۴۹٪) با بخش‌های غیر دولتی مشترکاً سرمایه‌گذاری کند. در این موارد دولت مکلف است سهام دولتی را در بنگاه جدید حداکثر ظرف سه سال پس از بهره‌برداری به بخش غیر دولتی واگذار کند.

ب- دولت مکلف است هشتاد درصد (۸۰٪) از ارزش مجموع سهام بنگاههای دولتی در هر فعالیت مشمول گروه دو ماده (۲) این قانون به استثناء راه و راه آهن را به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی واگذار نماید.

تبصره ۱- دولت مجاز است به منظور حفظ سهم بهینه بخش دولتی در فعالیتهای گروه دو ماده (۲) این قانون با توجه به حفظ حاکمیت دولت، استقلال کشور، عدالت اجتماعی و رشد و توسعه اقتصادی به میزانی سرمایه‌گذاری نماید که سهم دولت از بیست درصد (۲۰٪) ارزش این فعالیتها در بازار بیشتر نباشد.

تبصره ۲- بخشهای غیردولتی مجاز به فعالیت در زمینه راه و راه آهن هستند. سهم بهینه بخشهای دولتی و غیردولتی در فعالیتهای راه و راه آهن مطابق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک وزارت راه و ترابری و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورای عالی اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی خواهد رسید.

تبصره ۳- دولت مکلف است در حد مقابله با بحران نسبت به تأمین کالاهای اساسی مانند گندم و سوخت برای مدت معین، تمهیدات لازم را بیندیشد.

ج - سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در فعالیتهای و بنگاههای مشمول گروه سه ماده (۲) این قانون منحصرأ در اختیار دولت است.

تبصره ۱ - خرید خدمات مالی، فنی، مهندسی و مدیریتی از بنگاههای بخش‌های غیردولتی در فعالیتهای گروه سه ماده (۲) این قانون به شرط حفظ مالکیت صددرصد (۱۰۰٪) دولت طبق آئین‌نامه ای که ظرف مدت شش‌ماه به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی با هماهنگی دستگاههای ذی‌ربط به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، مجاز است.

آئین‌نامه مربوط به کالاها و خدمات نظامی، انتظامی و امنیتی نیروهای مسلح و امنیتی حداکثر ظرف مدت سه ماه توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و جهت تصویب به فرماندهی کل نیروهای مسلح تقدیم خواهد شد.

تبصره ۲ - فعالیتهای حوزه‌های سلامت، آموزش و تحقیقات و فرهنگ مشمول این قانون نیست و هرگونه توسعه توسط بخشهای دولتی و غیردولتی و همچنین هرگونه واگذاری به بخش غیردولتی در این حوزه‌ها مطابق لایحه‌ای خواهد بود که ظرف مدت یک‌سال از ابلاغ این قانون به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

ماده ۱۸ - جهت تسهیل امر واگذاری بنگاههای مشمول واگذاری، از زمان تصویب فهرست بنگاهها توسط هیأت واگذاری اقدامات زیر انجام می‌شود:

۱ - کلیه حقوق مرتبط با اعمال مالکیت بنگاهها به وزارت امور اقتصادی و دارایی منتقل می‌شود.
۲ - از زمان تصویب واگذاری، هرگونه نقل و انتقال اموال و داراییهای ثابت بنگاه بدون مجوز وزارت امور اقتصادی و دارایی در حکم تصرف غیرقانونی در اموال دولتی محسوب و قابل پیگرد قانونی است.

۳ - به هیأت واگذاری اجازه داده می‌شود در اساسنامه و مقررات حاکم بر شرکتهای قابل واگذاری به بخش غیردولتی (صرفأ در مدت یک‌سال و قابل تمدید تا دو سال) در قالب قانون تجارت در جهت تسهیل در واگذاری و اداره شرکتها، اصلاحات لازم را انجام دهد. در دوره زمانی مذکور این شرکتها مشمول مقررات حاکم بر شرکتهای دولتی نیستند.

۴ - وزارت امور اقتصادی و دارایی ملزم است کلیه شرایط لازم را برای عرضه در بورس اوراق

بهادار برای بنگاههای مشمول بند «الف» ماده (۲۰) این قانون فراهم نماید.

۵ - در اجراء این قانون وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است آن دسته از طرحها و تصدیهای اقتصادی و زیربنایی دولتی قابل واگذاری را که به صورت شرکت مستقل اداره نمی‌شوند و یا در قالب غیرشرکتی اداره می‌شوند و به نحو موجود قابل واگذاری نمی‌باشند و صرفاً به منظور واگذاری، ابتدا تبدیل به شخص حقوقی مناسب نموده و سپس نسبت به واگذاری آنها ظرف یک سال از زمان تبدیل و با رعایت تبصره‌های (۲) و (۳) بند «الف» ماده (۳) این قانون اقدام نماید. این حکم تا پایان سال ۱۳۹۲ معتبر است.

تبصره - وزارت امور اقتصادی و دارایی جهت امر واگذاری بنگاهها می‌تواند از خدمات حقوقی و فنی اشخاص حقیقی و حقوقی دولتی و یا غیردولتی حسب مورد استفاده کند.

ماده ۲۹- باتوجه به بند (د) سیاستهای کلی، وجوه حاصل از واگذاری‌های موضوع این قانون از جمله شرکتهای مادر تخصصی و عملیاتی به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و در موارد زیر مصرف می‌شود:

- ۱- ایجاد خوداتکائی برای خانواده‌های مستضعف و محروم و تقویت تأمین اجتماعی،
- ۲- اختصاص سی درصد (۳۰٪) از درآمدهای حاصل از واگذاری به تعاونی‌های فراگیر ملی به منظور فقرزدایی، شامل تخفیفهای موضوع ماده (۳۴) این قانون،
- ۳- ایجاد زیربنای اقتصادی با اولویت مناطق کمتر توسعه‌یافته،
- ۴- اعطاء تهیلات (وجوه اداره شده) برای تقویت تعاونی‌ها و نوسازی و بهسازی بنگاههای اقتصادی غیردولتی با اولویت بنگاههای واگذار شده و نیز برای سرمایه‌گذاری بخش‌های غیردولتی در توسعه مناطق کمتر توسعه‌یافته و تقویت منابع بانک توسعه تعاون،
- ۵- مشارکت شرکتهای دولتی با بخش‌های غیردولتی تا سقف چهل و نه (۴۹٪) به منظور توسعه اقتصادی مناطق کمتر توسعه‌یافته،
- ۶- تکمیل طرحهای نیمه‌تمام شرکتهای دولتی با رعایت فصل پنجم این قانون،
- ۷- ایفاء وظایف حاکمیتی دولت در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته و پرخطر،
- ۸- بازسازی ساختاری، تعدیل نیروی انسانی و آماده‌سازی بنگاهها جهت واگذاری.

تبصره ۱- اعتبارات بندهای فوق در قوانین بودجه سالانه در جدولی واحد درج خواهد شد.
تبصره ۲- آئین نامه اجرایی این ماده ظرف مدت سه ماه از تصویب این قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت تعاون تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۹۲- از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر با آن نسخ می گردد و مادام که در قوانین بعدی نسخ و یا اصلاح مواد و مقررات این قانون صریحاً و با ذکر نام این قانون و ماده مورد نظر قید نشود، معتبر خواهد بود.

قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵

ماده ۶۲- در کلیه مواردی که فعالیت اشخاص حقیقی و حقوقی منوط به اخذ مجوز اعم از گواهی، پروانه، جواز، استعلام یا موافقت و موارد مشابه آن از دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی است، دستگاههای مذکور موظفند حداکثر مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون، نوع مجوز و فعالیت مربوط و نیز مبانی قانونی موکول بودن فعالیت به اخذ مجوز و همچنین شیوه صدور، تمدید، لغو و سایر مقررات ناظر بر آن را رسماً به کارگروهی متشکل از معاونت، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، وزراء امور اقتصادی و دارایی، کار و امور اجتماعی و دادگستری و نیز سه نفر از نمایندگان مجلس از کمیسیونهای برنامه و بودجه، اصل تودم (۹۰) قانون اساسی و اقتصادی به عنوان ناظر اعلام نمایند. در صورت عدم ارسال مستندات موضوع این ماده در مهلت تعیین شده، الزام اشخاص حقیقی و حقوقی به اخذ مجوز ممنوع است و بالاترین مقام دستگاه و مقامات و مدیران مجاز از طرف وی مسؤول حسن اجرای این حکم می باشند.

کارگروه موظف است ظرف شش ماه پس از اتمام مهلت فوق ضمن بررسی و جاهت قانونی آنها با رویکرد تسهیل، تسریع، کاهش هزینه صدور و تمدید مجوز و هماهنگی دستگاههای مختلف و حذف مجوزهای غیر ضرور و اصلاح یا جایگزینی شیوه تنظیم مقررات هر نوع فعالیت و بازرسی

تویه‌ای برای احراز مراعات آن مقررات به جای شیوه موکول بودن فعالیت به اخذ مجوز، نسبت به ابلاغ دستورالعمل مشتمل بر بازنگری و تسهیل و اصلاح و جایگزینی روشها، تجمیع مجوزها و لغو مجوزهای غیرضروری در چهارچوب ضوابط قانونی برای هر نوع فعالیت پس از تأیید رئیس جمهور اقدام نماید. این دستورالعمل جایگزین دستورالعملها و روشهای اجرایی لغو یا اصلاح شده به موجب این ماده محسوب می‌شود و برای همه دستگاههای اجرایی مذکور لازم‌الاجراء است.

تغییر یا اصلاح احکام قوانین مربوط به مجوزها و موارد مشمول این ماده با تصویب مجلس شورای اسلامی است.

تبصره ۱- کارگروه مذکور موظف است دستورالعمل موضوع این ماده شامل انواع مجوزها، مرجع و شیوه صدور، تمدید و لغو و احیاء و زمان‌بندی مربوط را در یک پایگاه اطلاعاتی که به همین منظور طراحی و مستقر می‌سازد به اطلاع عموم برساند. کلیه اطلاعات موضوع این ماده در قالب کتاب سال قبل از آغاز هر سال منتشر می‌شود. اعمال مقررات مربوط به انجام فعالیت یا ارائه خدمات موضوع این ماده خارج از موارد منتشره در کتاب سال و پایگاه اطلاع‌رسانی مذکور ممنوع و مرتکب علاوه بر جبران خسارت زیان دیده به مجازات مقرر در این ماده محکوم می‌شود.

تبصره ۲- مفاد این حکم علاوه بر مجوزها شامل کلیه خدمات و فعالیتهای دستگاههای اجرایی یاد شده از جمله سازمانهای ثبت اسناد و املاک (ثبت شرکتها)، ثبت احوال، تأمین اجتماعی، حفاظت محیط زیست، مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، شهرداری تهران و کلان‌شهرها، نیروی انتظامی، گمرک، خدمات قوه قضائیه و وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و صنایع و معادن و نیز مواردی که بر اساس قوانین در ازاء خدمات، وجوهی از اشخاص حقیقی و حقوقی اخذ می‌شود، نیز خواهد بود.

اجرای مفاد این تبصره در نهادهای وابسته به قوه قضائیه منوط به موافقت رئیس آن قوه است. درخصوص مقررات و مواردی که مستند به قوانین و تدابیر و دستورات و نظرات مقام معظم رهبری است و همچنین درخصوص دستگاههایی که مستقیماً زیر نظر ایشان است اجرای این حکم منوط به اذن معظم له است.

تبصره ۳- دستگاههای اجرائی مذکور در مقابل ارائه خدمات یا اعطاء انواع مجوز حتی با توافق، مجاز به اخذ بالنی بیش از آنچه که در قوانین و مقررات قانونی تجویز شده است، نمی‌باشند. تخلف از اجرای این حکم و سایر احکام این ماده مشمول مجازات موضوع ماده (۶۰۰) قانون مجازات اسلامی است.

قانون محاسبات عمومی کشور (مصوب ۱۳۶۶/۶/۱)

ماده ۵- مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی از نظر این قانون واحدهای سازمانی مشخصی هستند که با اجازه قانون به منظور انجام وظایف و خدماتی که جنبه عمومی داد، تشکیل شده و یا می‌شود. تبصره - فهرست این قبیل مؤسسات و نهادها با توجه به قوانین و مقررات مربوط از طرف دولت پیشنهاد و به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

قانون مجازات اسلامی - تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده (مصوب ۱۳۷۵/۳/۲)

ماده ۶۰۰- هر یک از مسئولین دولتی و مستخدمین و مأمورینی که مأمور تشخیص یا تعیین یا محاسبه یا وصول وجه یا مالی به نفع دولت است برخلاف قانونی یا زیاده بر مقررات قانونی اقدام و وجه یا مالی اخذ یا امر به اخذ آن نماید به حبس از دو ماه تا یک سال محکوم خواهد شد. مجازات مذکور در این ماده در مورد مسئولین و مأمورین شهرداری نیز مجری است و در هر حال آنچه بر خلاف قانون و مقررات اخذ نموده است به ذبحق مسترد می‌گردد.

قانون رسیدگی به تخلفات اداری (مصوب ۱۳۷۲/۹/۲۳)

- ماده ۹- تنبیهات اداری به ترتیب زیر عبارتند از:
- الف - اخطار کتبی بدون درج در پرونده استخدامی.
  - ب - توبیخ کتبی یا درج در پرونده استخدامی.
  - ج - کسر حقوق و فوق‌العاده شغل یا عناوین مشابه حداکثر تا یک سوم از یک ماه تا یک سال.
  - د - انفصال موقت از یک ماه تا یک سال.
  - ه - تغییر محل جغرافیایی خدمت به مدت یک تا پنج سال.

و - تنزل مقام و یا محرومیت از انتصاب به پستهای حساس و مدیریتی در دستگاه‌های دولتی و دستگاه‌های مشمول این قانون.

ز - تنزل یک یا دو گروه و یا تعویق در اعطای یک یا دو گروه به مدت یک یا دو سال.

ح - بازخرید خدمت در صورت داشتن کمتر از ۲۰ سال سابقه خدمت دولتی در مورد مستخدمین زن و کمتر از ۲۵ سال سابقه خدمت دولتی در مورد مستخدمین مرد با پرداخت ۳۰ تا ۴۵ روز حقوق مبنای مربوط در قبال هر سال خدمت به تشخیص هیأت صادرکننده رأی.

ط - بازنشستگی در صورت داشتن بیش از بیست سال سابقه خدمت دولتی برای مستخدمین زن و بیش از ۲۵ سال سابقه خدمت دولتی برای مستخدمین مرد بر اساس سنوات خدمت دولتی با تقلیل یک یا دو گروه.

ی - اخراج از دستگاه متبوع.

ک - انفصال دائم از خدمات دولتی و دستگاه‌های مشمول این قانون.

تبصره ۱ - در احتساب معدل خالص حقوق، تفاوت تطبیق و فوق‌العاده شغل مستخدمان موضوع بند ط در سه سال آخر خدمت در هنگام بازنشستگی، حقوق گروه جدید (پس از تنزل یک تا دو گروه) ملاک محاسبه قرار می‌گیرد.

تبصره ۲ - کسور بازنشستگی یا حق بیمه (سهم کارمند) کارمندانی که در اجرای این قانون به انفصال دایم، اخراج یا بازخریدی محکوم شده یا می‌شوند و نیز حقوق و مزایای مرخصی استحقاقی استفاده نشده آنان و در مورد محکومان به بازنشستگی، حقوق و مزایای مرخصی استحقاقی استفاده نشده، همچنین کسور بازنشستگی یا حق بیمه کارمندانی که در گذشته در اجرای مقررات قانونی از دستگاه دولتی متبوع خود اخراج گردیده‌اند، قابل پرداخت است.

تبصره ۳ - هیأت‌های بدوی یا تجدید نظر، نماینده دولت در هر یک از دستگاه‌های مشمول این قانون هستند و رأی آنان به تخلف اداری کارمند تنهادر محدوده مجازاتهای اداری معتبر است و به معنی اثبات جرمهایی که موضوع قانون مجازاتهای اسلامی است، نیست.

تبصره ۴ - هیأتها پس از رسیدگی به اتهام یا اتهامات متبوع به کارمند، در صورت احراز تخلف یا تخلفات، در مورد هر پرونده صرفاً یکی از مجازاتهای موضوع این قانون را اعمال خواهند نمود.

قانون اصلاح قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی (مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۱۱)

ماده واحده- عنوان قانون «اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» به قانون «اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» اصلاح می‌شود و تبصره (۳) بند (الف) ماده (۳) آن به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به عنوان تبصره‌های (۴) و (۵) به آن الحاق می‌گردد:

تبصره ۳- سازمانهای توسعه‌ای مصوب دولت پس از فراخوان عمومی از سوی وزارتخانه یا شرکت مادر تخصصی ذی‌ربط و احراز عدم تمایل بخشهای غیردولتی برای سرمایه‌گذاری بدون مشارکت دولت در طرحهای اقتصادی موضوع فعالیتهای گروه یک ماده (۲) این قانون در مناطق کمتر توسعه یافته می‌توانند به هر میزان اقدام به سرمایه‌گذاری مشترک با بخشهای غیردولتی نمایند. سهام یا قدرالسهم دولتی ناشی از این نوع مشارکت باید ظرف حداکثر سه سال پس از بهره‌برداری با رعایت مقررات این قانون واگذار شود.

نوع طرحهای اقتصادی، نحوه فراخوان و حد مجاز سرمایه‌گذاری دولت در هر مورد باید توسط وزارتخانه ذی‌ربط، وزارت امور اقتصادی و دارایی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری به‌طور مشترک تهیه شود و به تصویب هیأت وزیران برسد. دولت موظف است فهرست و مشخصات این طرحها و سرمایه‌گذاریها را همه ساله به صورت جداگانه و پیوست لوایح بودجه سنواتی به مجلس شورای اسلامی اعلام نماید.

حکم این تبصره تا پایان قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران اعتبار دارد.

تبصره ۴- سازمانهای توسعه‌ای مجازند منابع داخلی خود را با اولویت به صورت وجوه اداره شده نزد بانکهای توسعه‌ای دولتی برای اعطاء تسهیلات یا کمک به طرحهای مصوب در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته به بخشهای غیردولتی اختصاص دهند. همچنین این سازمانها می‌توانند تا سقف چهل و نه درصد (۴۹٪) با بخشهای غیردولتی به صورت مشترک در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته سرمایه‌گذاری نمایند و در این صورت موظفند حداکثر ظرف سه سال پس از بهره‌برداری، سهام یا قدرالسهم خود را مطابق مقررات این قانون واگذار نمایند. نام سازمانهای

توسعه‌ای ذی‌ربط و سرمایه‌گذارهای موضوع این بند در هر مورد قبل از اجراء باید به تصویب هیأت وزیران برسد و فهرست آنها همه ساله به صورت جداگانه و پیوست لوایح بودجه سالانه به مجلس شورای اسلامی اعلام شود.

تبصره ۵- سازمان صنایع کوچک و شهرکهای صنعتی ایران به عنوان سازمان توسعه‌ای تعیین می‌شود و کلیه شرکت‌های استانی تابعه آن مطابق مقررات این قانون مشمول واگذاری می‌باشند. به منظور فراهم نمودن امکانات واگذاری شرکت‌های یادشده، هرگونه فعالیت حاکمیتی غیرقابل واگذاری آنها با تشخیص کارگروه مشترک معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی ریاست جمهوری، وزارتخانه‌های اموراتصادی و دارایی و صنایع و معادن و تصویب هیأت وزیران، به سازمانهای صنایع و معادن استانها و یا سایر دستگاههای اجرایی مربوط، نظیر استانداریها منتقل می‌شود.

لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷.۱۲.۲۴ کمیسیون خاص مشترک مجلسین

ماده ۴ - شرکت سهامی به دو نوع تقسیم می‌شود:

نوع اول - شرکت‌هایی که مؤسین آنها قسمتی از سرمایه شرکت را از طریق فروش سهام به مردم تأمین می‌کنند. این گونه شرکت‌ها شرکت سهامی عام نامیده می‌شوند.

نوع دوم - شرکت‌هایی که تمام سرمایه آنها در موقع تأسیس منحصرأ توسط مؤسین تأمین گردیده است. این گونه شرکت‌ها شرکت سهامی خاص نامیده می‌شوند.

تبصره - در شرکت‌های سهامی عام عبارت "شرکت سهامی عام" و در شرکت‌های سهامی خاص عبارت "شرکت سهامی خاص" باید قبل از نام شرکت یا بعد از آن بدون فاصله با نام شرکت در کلیه اوراق و اطلاعیه‌ها و آگهی‌های شرکت به طور روشن و خوانا قید شود. /ف